

Valtuustokysymys 29.8.2021 Kauma Kunniaväkivallan eri muotojen tunnistamisesta ja ennaltaehkäisystä oppilaitoksissa

Valtuustokysymys kunniaväkivallan eri muotojen tunnistamisesta ja ehkäisemistä oppilaitoksissa

Kunniaan liittyvä väkivalta on erityisesti naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, jonka ilmenemismuotoja ovat esimerkiksi avioliittoon pakottaminen sekä tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen. THL:n arvion mukaan Suomessa on 10 000 silpomisen läpikäynyttä tyttöä ja naista sekä 650-3080 tyttöä, joilla on riski joutua silvotuksi. Ihmisoikeusliiton mukaan pakkoavioliittoja puolestaan on havaittu viime vuosina kasvavassa määrin. Vuonna 2019 Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakkaaksi otettiin 52 henkilöä, joiden arvioitiin joutuneen pakkoavioliittoon. Tämä oli yli kaksi kertaa enemmän kuin vuonna 2018. Moni liitoista oli solmittu toisen puolisoista ollessa alaikäinen.

Kunniaväkivaltaa esiintyy erityisesti niillä alueilla, joilla maahanmuutto kasvaa. Espoo kasvaa vuodessa noin 4000 henkilöllä, joista noin 70 prosenttia on vieraskielisiä.

Eduskunnassa on tehty vuonna 2019 lakialoitteet sekä silpomisen että pakkoavioliittojen ennaltaehkäisemiseksi ja niihin liittyvän rangaistavuuden selkeyttämiseksi erillislainsäädännöllä. Tyttöjen silpomisen kieltämisen osalta on tehty myös kansalaisaloite. Säädösten uudistamistyö on paraikaa tekeillä oikeusministeriössä sekä silpomisen että avioliittoon pakottamisen osalta.

Koulu on yksi keskeisimmistä paikoista puuttua kunniaan liittyvään väkivaltaan, koska siellä työskentelevillä on pitkä ja säännöllinen kontakti oppilaisiin. Esimerkiksi kouluterveyskyselyyn voisi liittää kysymyksiä kunniaväkivallasta samaan tapaan kuin Ruotsissa, jossa tiedustellaan, voiko henkilö itse päättää tulevasta puolisostaan. Kunniaväkivaltaa tai sen uhkaa ei aina osata tunnistaa eikä puuttuminen ole kovin helppoa. Sen vuoksi kouluterveydenhuollossa työskentelevät tarvitsevat koulutusta sekä työnkuvan mukaiset ja selkeät toimintaohjeet viranomaisyhteistyöhön. Erityisen valpasta on reagoinnin oltava silloin, jos lapsi lopettaa koulunkäynnin tai lähtee yllättävälle pitkälle ulkomaanmatkalle kesken lukukauden. Asiasta puhumiseen voi olla korkea kynnyks. Luottamuksellisen suhteen rakentaminen oppilaiden kanssa edellyttää, että oppilashuollon henkilökunnalla on siihen riittävästi aikaa.

Me valtuutetut kysymme, Miten Espoon kaupunki aikoo vahvistaa kouluterveydenhuollon osaamista ja mahdollisuuksia ennaltaehkäistä ja puuttua kunniaväkivallan uhkaan jo varhaisessa vaiheessa? Miten Espoon kaupunki aikoo kehittää toimintatapoja auttaakseen henkilöitä, jotka ovat jo joutuneet kunniaväkivallan kohteeksi? Miten Espoon kaupunki parantaa yhteistyötä viranomaisten välillä kunniaan liittyvän väkivallan torjumiseksi ja tyttöjen suojelemiseksi?

Espoo 29.8.2021

Kauma Pia

Markkula Markku

Laakso Mikko

Laukkanen Antero

Poutala Mika

Hietanen-Tanskanen Ira

Järvinen Hannu

Laiho Mia

Kilpijoki Kerttu-Liisa
Nores Mia
Katainen Mervi
Marttila Helena
Kurri Vanessa
Ampuja Ari
Havu Isto
Keronen Jiri
Ruoho Veera
Saramäki Sara
Järvenpää Kaarina
Laakso Ville
Puntila Päivi
Stenvall Nora
Vehmanen Emma-Stina
Korhonen Henri
Sammallahti Tere
Aro Olli
Vanhanen Joel
Kajava Henna
Grönroos Simo
Elo Simon
Lindholm Julia
Valle Jaana
Sistonen Markku
Nieminen Pinja
Hopsu Inka
Elo Tiina
Kivekäs Liisa
Lahtinen Teemu
Palomäki Ulla

Löyttyniemi Meri

Cederlöf Karin

Pentikäinen Aulikki

Hyrkkö Saara

Elolahti Auli

Kemppi-Virtanen Pirjo

Limnell Jarno

Viljakainen Paula